

PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry - Vastaukset (18.5.2016, 26.9.2016, 20.12.2016, 28.2.2017, 15.5.2017, 1.11.2017 ja 25.9.2018) PEFC-kriteerien käytäntöön soveltamista koskeviin kysymyksiin.

PEFC-kriteeristö - Yhteismetsien rooli metsäsertifiointissa?

Miten luokitellaan yhteismetsät PEFC-metsäsertifiointissa: ovatko yhteismetsät metsänomistajia, metsäorganisaatioita, työnantajia, urakanantajia, vai toimijoita ja koskevatko niitä em. tahoille kriteereihin kirjatut vaatimukset?

PEFC Suomen vastaus (1.11.2017):

Yhteismetsä rinnastetaan metsänomistajaan.

Yhteismetsiä ei rinnasteta PEFC-kriteereissä mainittuihin [metsä]organisaatioihin.

Toimiessaan työn- tai urakanantajana yhteismetsiä koskevat samat PEFC-vaatimukset kuin muitakin työnantajia ja urakoitsijoita mukaan lukien tilanne, jossa yrittäjän ja yrityksen on pakollista liittyä työnantajarekisteriin. Kriteerissä 5 edellytettävä laadunvarmistus koskee yhteismetsiä silloin, kun ne tarjoavat metsäpalveluita muille metsänomistajille ja toimijoille.

PEFC-kriteeri #3 - Metsänkäyttöilmoituksella osoitetaan hakkuun laillisuus ja selvitetään ympäristönäkökohdat

Kriteerissä todetaan, että hakkuutoimenpidealueelle tulee laatia ennen hakkuita metsänkäyttöilmoitus tai erillinen ympäristöselvitys niissä tapauksissa, joissa metsänkäyttöilmoitus ei ole lakisääteinen eikä sitä ole tehty.

Miten tulee toimia koskien tie- oja- ja mm. viemäriinjahakkuita, joista ei tarvitse tehdä metsänkäyttöilmoitusta? Millainen tulee ympäristöselvityksen olla?

PEFC Suomen vastaus (18.5.2016):

Ympäristöselvitystä koskeva vaatimus voidaan toteuttaa ottamalla käyttöön esimerkiksi lomake, johon kirjataan PEFC-kriteerissä mainitut ympäristöselvityksessä edellytettävät kohteiden huomioon ottaminen k.o. kohteessa. Jos kohteeseen on laadittu toteutussuunnitelma, se riittää ympäristöselvitykseksi, kun suunnitelma sisältää kriteerissä vaaditut tiedot.

Alle 13 cm:n puuston harvennushakkuu katsotaan metsänhoidon toimenpiteeksi, jossa ei edellytetä e.m. ympäristöselvitystä.

PEFC FI kriteeri #4 (Metsien hoito ja käyttö perustuu ajantasaisen metsävaratiedon hyödyntämiseen)

Kriteerissä 4 edellytetään, että metsänomistajalla on metsätalouden tavoitteiden määrittelyssä sekä metsätoimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa käytössään metsikkökohtaiset metsävaratiedot sertifioidulla alueella. Vaatimusta ei sovelleta, jos metsänomistajan sertifioidun metsätalousmaan pinta-ala on yhteensä alle 50 ha.

Tuleeko kaikilla yli 50 ha tiloilla olla käytössään ajantasaiset metsävaratiedot?

PEFC Suomen vastaus (20.12.2016):

Ajantasaisella metsävaratiedolla on olennainen rooli, kun metsätoimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan metsätaloudelle asetettujen tavoitteiden pohjalta. Silloin kun metsänomistaja hoitaa ja käyttää metsäänsä, niin metsävaratiedot tulee olla käytössä, jotta niillä voidaan ohjata toimintaa tarkoituksenmukaisesti.

Yli 50 hehtaaria sertifioitua metsätalousmaata omistavilla metsänomistajilla metsätoimenpiteiden suunnittelun ja toteutuksen tulee perustua metsikkökohtaisiin metsävaratietoihin.

Metsikkökohtaisia toimenpiteitä suunniteltaessa käytössä pitää olla ajantasaiset tiedot toimenpidekohteen metsävaroista, luontokohteista ja kiinteistä muinaisjäännöksistä sekä arvio hakuumahdollisuuksista ja metsänhoitotarpeista. Jos käytössä ei ole ajantasaisia tila/metsänomistajakohtaisia metsävaratietoja, niin ne tulee hankkia käyttöön ennen metsässä tehtäviä seuraavia toimenpiteitä.

PEFC FI kriteeri #5 (Metsänhoitotöiden laatu varmistetaan)

Tarkoitetaanko kriteerin 5 indikaattorilla, että metsänomistajan ja toimijan välisissä sopimuksissa edellytetään laadunvarmistuksesta mainintaa? Indikaattoriahan ei ole kirjoitettu muotoon ”Metsänomistajan ja toimijoiden välisissä metsäpalvelusopimuksissa...”. Vai tarkoitetaanko indikaattorilla sitä, että työn suorittajan kanssa tehtävässä sopimuksessa on oltava maininta laadunvarmistuksesta, tekipä tämän sopimuksen työn suorittajan kanssa sitten metsänomistaja suoraan tai toimija (metsänhoitoyhdistys, metsäyrittäjä tms.).

PEFC Suomen vastaus (28.2.2017):

Kirjauksella ”Metsänomistajan ja toimijoiden metsäpalvelusopimuksissa...” tarkoitetaan metsänomistajan ja toimijoiden välisiä sopimuksia.

Lisäksi toimijoiden (urakoitsija – aliurakoitsija) välisissä sopimuksissa tulee olla laadunseuranta koskeva kirjaus.

Laadunseuranta koskeva kirjaus voi olla puitesopimuksessa ja sellaisen puuttuessa kirjaus sisällytetään pitempiaikaisiin tai työmaakohtaisiin metsänuudistamisen ja taimikonhoidon sopimuksiin.

PEFC FI kriteeri #5 (Metsänhoitotöiden laatu varmistetaan)

Koskeeko vaatimus laadunseurannasta sekä ”ulkoisia” että ”sisäisiä” palveluntuottajia?

PEFC Suomen vastaus (20.12.2016):

Vaatimus metsänuudistamisen ja taimikonhoidon töiden laadunseurannasta koskee palveluntuottajia mukaan lukien metsää omistavalle organisaatiolle sisäisiä palveluita tuottavat yksiköt (esim. kaupungin metsäosasto).

PEFC-kriteeri #6 - Puuston terveydestä huolehditaan

PEFC-kriteeri edellyttää riskikohteilla torjuntaa marraskuun loppuun asti. Lämpötilan laskiessa pakkaselle suuttimet tukkeutuvat, eikä torjuntaa voida tehdä. Alhaisissa lämpötiloissa juurikäpä ei infektoi.

Voitaisiinko riskikohteet määritellä siten, että esim. +5 astetta on raja, jolloin torjunta tulee tehdä, tai muuttaa torjuntaa edellyttävän aikajakson alkamisen ja/tai päättymisen päivämääriä?

PEFC Suomen vastaus (18.5.2016):

PEFC-sertifioinnissa torjunta edellytetään tehtävän juurikäävän torjuntaa koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (264/2016) määritellyn ilman lämpötilaa koskevan rajauksen mukaisesti. Turvemailla juurikäävän torjuntaa edellytetään samoin edellytyksin kuin valtioneuvoston asetuksessa eli turvemaan kohteissa, joissa ennen hakkuuta kuusta on yli 50 prosenttia metsikön puuston tilavuudesta.

PEFC-kriteeri #14 - Säästö- ja runkolahopuustoa jätetään metsätalouden toimenpiteissä

Tuleeko harvennushakkuuleimikoihin jättää ns. tavallisesta puustosta muodostettavia säästöpuuryhmiä, ellei monimuotoisuudelle arvokkaita puita (isot haavat, kolopuut yms.) löydy?

Tarjoaako kriteeri mahdollisuuden keskittää leimikon säästöpuut siten, että uudistushakkuukuvioille ei jätetä säästöpuuta, vaan kaikki säästöpuut sijoitetaan harvennuskuvioille. Monimuotoisuudelle arvokkaat puut (isot haavat, kolopuut yms.) pitää luonnollisesti säästää, mutta niitäkään ei aina ole säästettäviksi. Kriteerissä todetaan, että säästöpuut tulee jättää ensisijaisesti ryhmiin. Onko kriteerin mukaista toimintaa, jos leimikon uudistushakkuualoille ei ole jätetty säästöpuuta, eikä harvennuskuvioilla ole monimuotoisuudelle arvokkaita puita tai selkeästi erottuvia säästöpuuryhmiä?

PEFC Suomen vastaus (26.9.2016):

Kriteerissä 14 harvennus/kasvatushakkuukohteita koskeva säästöpuiden ja runkolahopuuston jättämisvelvollisuus tarkoittaa sitä, että jos kohteella aiemmin toteutetussa uudistushakkuussa on jätetty säästöpuuta tai runkolahopuuta, niin niitä ei kohteella myöhemmin toteutettavan hakkuun yhteydessä poisteta eikä vaurioiteta.

Kriteerin 14 sisältämä kirjaus mahdollisuudesta keskittää säästöpuuta leimikkotasolla koskee uudistushakkuukohteita. Keskittämismahdollisuus ei tarkoita sitä, että jos leimikko sisältää sekä uudistus- että harvennushakkuukuvioita, niin säästöpuut olisi mahdollista keskittää vain leimikkoon kuuluville harvennushakkuukuvioille.

Säästöpuiden tarkoituksena on lisätä monimuotoisuudelle arvokkaiden järeiden puiden ja eriateisen lahoavan puuaineksen määrää metsissä. PEFC suosittelee, että harvennushakkuissa jätettäisiin myös monimuotoisuudelle arvokkaita, mutta usein taloudellisesti vähäarvoisempia puita, ja varmistettaisiin näin, että metsää uudistettaessa kohteelle on jätettävissä biologisen monimuotoisuuden edistämisen kannalta mahdollisimman hyödyllistä puuainesta.

PEFC FI Kriteeri #19 (Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä)

PEFC-metsäsertifioinnin kriteerissä turvemaiden tuhkalannoitus on sallittua pohjavesialueilla. Miten PEFC suhtautuu boorilla terästettyjen tuhkalannoitteiden käyttämiseen pohjavesialueilla?

PEFC Suomen vastaus (15.5.2017):

Tuhkalannoitteiden, joihin on lisätty booria, käyttö pohjavesialueilla on kielletty.

PEFC FI Kriteeri #19 (Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä)

Onko PEFC-sertifioinnin puitteissa mahdollista tehdä terveyslannoitusta ravinnepuutoksista johtuvien kasvuhäiriöiden korjaamista levittämällä esimerkiksi reppuruiskulla booriliuosta 1 tai 2 luokan pohjavesialueilla?

PEFC Suomen vastaus (25.9.2018):

PEFC-kriteeri 19 edellyttää, että vedenhankintaa varten tärkeillä (luokka I) pohjavesialueilla ei käytetä lannoitteita.

Booriliuoksen levittäminen II luokan pohjavesialueella on sallittua lannoitevalmisteasetuksen asettamien ehtojen mukaisesti. (MMM:n asetus lannoitevalmisteista 24/11)

Lainsäädännön mukaan epäorgaanisen metsälannoitteen, johon on lisätty booria, levittäminen luokan I pohjavesialueilla on kielletty. Tuhkalannoitteen, johon on lisätty booria, levittäminen luokkien I ja II pohjavesialueilla ja suojelualueilla on kielletty.

PEFC FI Kriteeri #21 (Työntekijöiden osaaminen varmistetaan)

Pitääkö työn tilaajalla olla näyttöä työn osaamisen varmistamisesta koko urakointi/ali-urakointiketjua koskien?

PEFC Suomen vastaus (20.12.2016):

Työn- ja urakanantajien tulee pystyä esittämään näyttöä työntekijöiden osaamisen varmistamisesta riippumatta yrityksen tai yrittäjätoiminnan toiminnan laajuudesta.

Kukin työntoteuttaja vastaa omia työntekijöitään ja palveluntoimittajiaan koskevan näytön hankkimisesta. Jokainen alihankkijana toimiva palveluntoimittaja vastaa näytön hankkimisesta omia työntekijöitään ja omia palveluntoimittajiaan koskien.

PEFC-kriteeri #22 - Työturvallisuudesta, työhyvinvoinnista ja tasa-arvosta huolehditaan

Toteutuuko kriteerin vaatimus työterveyshuoltosopimusta koskien, jos (i) yrittäjältä on otettu varmennus allekirjoituksella siitä, että yrittäjä on laatinut sopimuksen työterveyshuollosta, vai (ii) edellytetäänkö, että yrittäjän sopimuksesta otetaan kopio arkistoitavaksi, vai riittääkö, että (iii) pyydetään sopimus nähtäväksi ja tarkistetaan näin sen sisältö?

PEFC Suomen vastaus (18.5.2016):

Tilajaavastuulaki edellyttää, että tilaaja pyytää ja että sopimuskuumppani/yrittäjä toimittaa tilaajalle tiedot ja selvitykset työterveyshuollon järjestämisestä:

PEFC-kriteeri edellyttää, että työnantaja on järjestänyt lainmukaisen työterveyshuollon. Työterveyshuollon järjestämiseen sisältyy työterveys sopimuksen laatiminen. Tilaaja todentaa sen vastaanottamalla kopion yrittäjän sopimuksesta siltä osin, että kopio osoittaa työterveys sopimuksen laatiminen/voimassaolon. Kopion ottamista sopimuksesta kokonaisuudessaan ei välttämättä edellytetä.

PEFC-kriteeri #22 - Työturvallisuudesta, työhyvinvoinnista ja tasa-arvosta huolehditaan

Edellyttääkö joku PEFC-kriteeri voimassa olevaa ensiapukoulutusta toimihenkilöille, kuljettajille ja metsureille?

PEFC Suomen vastaus (1.11.2017):

PEFC-kriteeristö ei edellytä ensiapukoulutuksen järjestämistä. PEFC kriteeri 22 kuitenkin edellyttää, että työn- ja urakanantaja varmistavat, ettei teetetty työ vaaranna työntekijöitten turvallisuutta ja terveyttä ja että työstä aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät on tunnistettu. Työnantaja päättää ensiapukoulutuksen järjestämisestä ja siihen osallistuvien henkilöiden määrästä harkintansa mukaan ottaen huomioon työn vaara- ja haittatekijät sekä mahdolliset työpaikan erityiset vaatimukset.

Kriteerissä 22 viitataan työturvallisuuslakiin, jota täydentää mm. Valtioneuvoston asetus puunkorjuutyön turvallisuudesta (749/2001). Asetuksessa todetaan muun muassa, että puunkorjuutyömaalla on oltava asianmukainen ensiapuvalmius, moottorisahatyössä on oltava ensisidepakkaus, työntekijällä on oltava riittävä ensiaputaito ja tiedot avunsaantimahdollisuuksista onnettomuus- ja sairaustapauksissa. Lisäksi tulee huolehtia asianmukaisista kuljetusmahdollisuuksista ensiapu- ja hoitopaikalle. Näin ollen PEFC-metsien puunkorjuu- ja hakkuutyömailla tulee huolehtia ensiapuvalmiudesta.

PEFC-kriteeri #23 - Työnantajavelvoitteita noudatetaan

PEFC-kriteeri edellyttää kirjallista työsopimusta. Miten toimitaan tilanteessa, jossa työntekijä ei halua tehdä sellaista? Täyttyykö vaatimus, jos työnantaja pystyy osoittamaan, että työsopimusta on tarjottu työntekijälle kirjallisena?

PEFC Suomen vastaus (18.5.2016):

Työsopimuslain mukaan työsopimus voidaan tehdä suullisesti, kirjallisesti tai sähköisesti.

Työsopimuslain mukaan riippumatta siitä, onko työsopimus tehty suullisesti, kirjallisesti tai sähköisesti alle kuukauden pituiset määräaikaiset työsuhteet pois lukien työnantajan pitää antaa työntekijälle kirjallinen selvitys työnteon keskeisistä ehdoista, jolleivät ehdot käy ilmi kirjallisesta työsopimuksesta.

Työntekijän tulee kuitata kirjallisesti selvitys työnteon ehdoista vastaanotetuksi.

PEFC edellyttää, että työsuhteesta on laadittu joko kirjallinen työsopimus tai työntekijälle on annettu kirjallinen selvitys työnteon keskeisistä ehdoista.

PEFC-kriteeri #24 – Metsätyöpalveluiden hankinnoissa noudatetaan hyviä käytäntöjä

Kriteerin 24 indikaattorit on sidottu tilaajavastuulain vaatimukseen: tilaajavastuulaki koskee tilanteita, joissa alihankintayritys toimii työnantajana. Koskeeko kriteeri tilaajavastuulain sovelmusaluetta, vai koskevatko kriteerin 24 indikaattorit (a, b ja c) tilaajavastuulain piirissä olevia yrityksiä/yrittäjiä?

- a) Tilaajalla on asiakirjat tilaajavastuulain mukaisten selvitysten tekemisestä. Selvitysvelvollisuus tilaajavastuulain edellyttämistä asioista on, kun urakointikokonaisuuden arvo ylittää tilaajavastuulaissa määritetyn arvon tai vuokratyövoiman käyttö ylittää 10 työpäivää.
- b) Tarjouskilpailuun osallistuvien on vakuutettava täyttävänsä tilaajavastuulain mukaiset velvoitteet.
- c) Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset tarkistetaan aina ennen sopimuksen tekemistä sekä hankintatavasta riippumatta vähintään vuosittain.

PEFC Suomi vastaus (18.5.2016):

PEFC-kriteerissä viitataan tilaajavastuulain edellyttämiin selvitettäviin asioihin, ei lain soveltamisalaan. Tilaajan on vaadittava PEFC-kriteerin indikaattorissa (a, b ja c) mainitut selvitykset niissä tapauksissa, joissa ylittyy tilaajavastuulaissa (= Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä - 22.12.2006/1233, 4§) määritetty urakointikokonaisuuden arvo tai vuokratyövoiman käytössä 10 päivän raja.

PEFC-kriteeri #24 - Metsätyöpalveluiden hankinnoissa noudatetaan hyviä käytäntöjä

Kriteeriteksti edellyttää, että: ”Työn- ja urakanantajat ovat maksaneet verot sekä sosiaaliturva- ja työeläkemaksut.” Kriteerin indikaattorissa lukee: ”Tilaajalla on asiakirjat tilaajavastuulain mukaisten selvitysten tekemisestä. ... Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset tarkistetaan aina ennen sopimuksen tekemistä sekä hankintatavasta riippumatta vähintään vuosittain.” Kriteerin 24 määritelmä 69 puolestaan toteaa näin: ”Tilaajan on saatava selvitys seuraavista asioista: ... todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty.”

Pitääkö tilaajan hankkia verovelkatodistus (josta selviää, että verovelkaa ei ole tai on > 0 €) vai riittääkö tuloste YTJ:n verovelkarekisteristä (josta selviää, onko verovelkaa yli vai alle 10.000 €)? YTJ:n verovelkarekisteri päivittyy kuukausittain.

PEFC Suomen vastaus (18.5.2016):

PEFC-kriteerissä edellytetään työn- ja urakanantajilta näyttöä siitä, että alihankkijat ja heille työvoimaa vuokraavat yritykset maksavat verot sekä sosiaaliturva- ja työeläkemaksut.

PEFC-kriteeri edellyttää, että tilaaja/työn-/urakanantaja hankkii näytön yrittäjän verojen maksamisesta ja jos veroja on maksamatta, niin selvityksen siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty.

Tilaajan pitää tarkistaa yrittäjän verojen maksun hoitaminen ja mahdollista verovelkaa koskevan maksusuunnitelman olemassaolo verottajalta saatavasta verovelkatodistuksesta, joka osoittaa myös YTJ:n verovelkatodistuksen alarajaa pienemmät verovelat.

PEFC-kriteeri #24 – Metsätyöpalveluiden hankinnoissa noudatetaan hyviä käytäntöjä

Tilajavastuulaki edellyttää TYEL-maksujen suorittamista. Riittääkö se kriteerin vaatimuksen toteuttamiseen, vai edellytetäänkö myös YEL-maksujen tarkistamista? Tilajavastuulaki ei edellytä YEL-todistusta.

PEFC Suomen vastaus (18.5.2016):

PEFC-kriteeri ei edellytä osoitusta siitä, että YEL-maksujen suorittaminen on tarkistettu.

PEFC FI kriteeri #29 (Metsien monikäyttöedellytyksiä edistetään)

Kriteeri koskee ulkoilulain mukaisella ulkoilureittitoimituksella tai maanomistajan kanssa erillisin sopimuksin perustettuja ja merkittyjä ulkoilureittejä.

Kuuluvatko kaavoituksella kaupunkien maille perustetut ulkoilureitit kriteerin vaatimuksen piiriin?

PEFC Suomen vastaus (20.12.2016):

Kaupunkien mailla olevat ulkoilureitit on merkitty asemakaavaan. Asemakaavassa olevaa merkintää ei mainita kriteerissä erikseen, mutta asemakaavan merkinnät ovat rinnasteisia ”*maanomistajan kanssa tehtyihin sopimuksiin*” ja näin ollen myös ne ovat kriteerin vaatimuksen piirissä.

PEFC FI -kriteeri #29 (Metsien monikäyttöedellytyksiä edistetään)

Kriteerin 29 indikaattoriosassa edellytetään, että metsäorganisaatiot ja metsästyöorganisaatiot tekevät yhteistyötä riistavahinkojen ehkäisemiseksi, riistanhoidon edistämiseksi ja riistaeläinten elinympäristöjen turvaamiseksi. Kriteerin määritelmät kohdassa viitataan määritelmään, jossa metsäorganisaatioilla tarkoitetaan Suomen metsäkeskusta, metsänhoitoyhdistyksiä, metsäteollisuusyrityksiä, Metsähallitusta sekä muita metsäsertifiointiin sitoutuneita organisaatioita.

Koskeeko metsästysorganisaatioiden kanssa tehtävän yhteistyön vaatimus kaikkia edellä mainittuja metsäorganisaatioita eli Suomen metsäkeskusta, metsänhoitoyhdistyksiä, metsäteollisuusyrityksiä, Metsähallitusta ja kaikkia muita metsäsertifiointiin sitoutuneita organisaatioita?

PEFC Suomen vastaus (20.12.2016):

Riistanhoitoa koskevaa yhteistyötä koskien edellytetään, että PEFC-sertifioinnin käytännön toteutuksen koordinoinnista ja ohjauksesta vastaavat organisaatiot tekevät yhteistyötä metsästysorganisaatioiden kanssa ja välittävät tietoa yhteistyöstä muille PEFC-sertifiointiin osallistuville organisaatioille.

Kriteeri ei edellytä, että määritelmässä mainittujen metsäorganisaatioiden edellytettäisiin toimivan yhteistyössä metsästysorganisaatioiden kanssa muulloin kuin silloin, kun ne toimivat sertifikaatin haltijana tai muuten osallistuvat PEFC-sertifioinnin käytännön toteutuksen koordinointiin ja ohjaukseen.